

Tekstiilikiertotalouden liiketoimintamahdollisuudet

Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy

Johanna Järvinen, kiertotalousasiantuntija

Euroopan unionin
osarahoittama

MIKSEI MIKKELI

Etelä-Savon
maakuntaliitto

Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy

Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy luo elinvoimaa Mikkelin seudulle tukemalla yritysten, matkailun ja toimintaympäristön kehittymistä.

- Yhtiön omistavat Mikkelin kaupunki, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu ja LUT-yliopisto.
- Noin 40 eri alojen asiantuntijaa

Toiminta ja tavoitteet:

- Laadukkaat yrityspalvelut
- Toimintaympäristön kehittäminen (mm. kestävä kehitys)
- Myynti ja markkinointi sijoittuville yrityksille
- Viennin ja kansainvälistymisen edistäminen
- Matkailun ja vapaa-ajan asumisen liiketoimintojen edistäminen
- Noin 20 hanketta (aiheina myös kiertotalous ja kestävä kehitys)

MIKSEI MIKKELI

MikseiMikkeli Mekstiili-hankkeessa

- Hanke toteutettiin ajalla 1.10.2023-30.6.2024 (9kk)
- 1 kiertotalousasiantuntija, tiivistä yhteistyötä muiden osatoteuttajien kanssa
- Poistotekstiilien kaupallistamismahdollisuuksien selvitykset ja uusien tuotteiden liiketoimintapotentiaalien tarkastelut.
- Yritysyhteistyö ja -kontaktointi poistotekstiilien hyödyntämisessä
- Verkostomaista yhteistyötä alueen eri toimijoiden kesken materiaalien hyödyntämiseksi
- Selvitys Etelä-Savon tekstiilikiertotalouden strategiaa ja mahdollisuuksia luoda työpaikkoja

Kuva Miia Sourander

Poistotekstiilien hyötykäyttö

Uudelleenkäyttö ja materiaalin hyödyntäminen

- Tapahtumissa tuotiin esille vastuullista kuluttamista (Kiertotalous Black Friday-tapahtuma)
- Huolto, korjaus ja tuunaus
- Materiaalin hyödyntäminen, yritysysteistä mm. Kuplas, Torpakka, TikkiTila ja ViaDia
- Materiaalit käsítőissä tapahtuma-> verkostoituminen yhdistysten, seurojen ja kerhojen kanssa

Kuva Johanna Järvinen

Poistotekstiilien hyödyntäminen

- Poistotekstiilien liiketoimintamahdollisuudet kartonkituotteissa
- Kierrätysvillan liiketoimintamahdollisuudet
- Liiketoimintaselvitys tekstiilimateriaalien pyrolyysista
- Uusia avauksia poistotekstiilivirtojen hyödyntämiseen
- Tekstiilikiertotalous muutoksessa –Toivotut skenaarit Etelä-Savoon

Kuva Johanna Järvinen

Poistotekstiilien hyödyntäminen kartonkituotteissa

Kierrätystekstiili-kartonkikomposiitti pakkausmateriaalina

- Selvitys liiketoimintamalli Canvas-menetelmällä
- Kestävien pakkausten globaali markkina kasvaa nopeasti
- Monikäyttöinen, kierrätettävä?, kestävä, uudelleenkäytettävä/vuokrattava/palautettava, hyödynnetään kierrätysmateriaalia -> vähemmän jätettä
- Hiilikädenjälkeä yrityksille, jotka käyttävät pakkauksia
- Materiaalien kierrätettävyyys tärkeä huomioida varsinkin komposiittimateriaaleissa
- Lupaavia esimerkkejä paljon, vaatii lisää tutkimusta ja kokeilua ja tuotteen koko elinkaaren huomioimista

Kuvan lähde: <https://www.kiud.io/>

Esimerkkejä on jo olemassa, virolainen KIUD Technologies-> 100% poistotekstiiliä

Kierrätysvillan liiketoimintamahdollisuudet

- Pirtin Kehräämön Eko-kierrätyslanka 30% kierrätysvillaa (LSJH) ja 70% neitseellistä villaa.
- Tuotannon-, raaka-aineen, työn kustannusten-, tuotteen ominaisuuksien, sekä tuotteen loppuhinnan osalta lähes samat vs. neitseelliseen villalankaan
- Järkevää tuottaa kierrätysvillalankaa kuluttajille. Tarvitaan jatkojalostajia kankaiksi ja vaatteiksi
- Kuluttajapoistotekstiiliä ja yritysten sivuvirtamateriaalia mahdollista esikäsitellä lähempänä -> Jämsä
- Aktiivista myyntityötä -> langalle lisää kysyntää. Kuluttajat arvostaa -> yritykset haluavat tarjota ekologisia vaihtoehtoja
- Yrittäjillä huolia kierrätysmateriaalien käytöstä -> kierrätysmateriaalien laatu ja suorituskyky -> nämä vaativat lisätutkimusta sovelluksen mukaan
- Xamkin tutkimus -> laatu ja suorituskyky kierrätysvillassa säilyy hyvin

Kuva Johanna Järvinen

Villa on arvokas materiaali, se säilyttää arvonsa myös kierrätyskuituna

MIKSEI MIKKELI

Kierrätysvillan hyödyntäminen uusissa sovelluksissa

- Kierrätysvillan hyödyntäminen verhoilussa mekaanisesti revittyinä kuituna ja vanumattona.
- Kierrätysvillaa kiillotuslaikan materiaalina -> lampaanvillasta valmistettuja kiillotuslaikkoja on jo käytössä.
- Kengänpohjalliseen lisätty kierrätysvillakuitu voi lisätä laatua ja hyödyllisiä ominaisuuksia, varsinkin tekokuitupohjallisessa. -> lisäkestävyyttä ja vastuullisuutta 100 % villapohjallisiin?
- Pehmusteina/vanuna erilaisissa pientuotteissa ja takin tai muun tuotteen vuorivanuna.
- Mm. näitä voisi lähteä lisäkehittämään ja tutkimaan yritys yhteistyössä

Kuva Mirka Oy:n villainen kiillotuslaikka:
<https://www.mirka.com/fi-fi/p/Lambswool-Pad-Pro-80>

Kuva Kuoman valmistava villapohjallinen:
<https://kuoma.fi/products/villapohjallinen?srsId=AfmBOop9OqYzA7S1T9fTU73li0GAhxzZAqe1SQBaHfVM4qVtmi9k63T6>

Liiketoimintaselvitys tekstiilimateriaalien pyrolyysista

- Pyrolysoitavaa materiaalia: vaikeasti kierrätettävät sekamateriaalit, tekokuidut ja kerrokselliset materiaalit, lajittelusta sekajätteisiin menevät
- Kannattavuus korkean arvon tuotteissa kuten aktiivihielessä. Tuotannon sivuvirtana myös pyrolyysiöljyä, pyrolyysikaasua ja lämpöä.
- Pyrolyysiöljyä ja -kaasua voi jatkojalostaa korkeamman arvon tuotteiksi: polttoöljyksi, kemian alan tuotteiksi sekä energiaksi. -> kumppaniksi alan yrityksiä. Lämpö hyödyntää prosesseissa/lämmityksessä
- Idea: pyrolysointilaitos osaksi jätteiden käsittelyä, sekä kierrätystoimintaa? Panostoiminen retortti yrittäjävetoisesti? -> Muutakin jätemateriaalia, josta voisi valmistaa erilaisia hiilituotteita?
- Tuotteet olisivat vielä hyödynnettävissä moninaisesti erilaisissa sovelluksissa kuten veden- ja ilman puhdistuksessa + sivuvirtalämpö, energia/polttoaine
- -Tarve tutkia eri laitteilla, materiaaleilla hiilen laatua/ominaisuuksia, saantia ja sivuvirtasaantia -> päteviä kannattavuuslaskelmia näistä

Kuva liekit Dall-E

MIKSEI MIKKELI

Tekstiilikiertotalous muutoksessa

- EU-komissio esitti heinäkuussa 2023 laajennettua tuottajavastuuta tekstiileihin osana jätepuitedirektiivin päivitystä. -> Tuottajien järjestäytyminen tuottajayhteisöihin -> vastaavat tekstiilien jätehuollosta ja perivät maksut jäseniltään
- Rakennettu toimivia keräys-, lajittelu- ja kierrätysprosesseja. Nämä voivat kaikki muuttua tuottajien ottaessa niistä vastuun -> hyödynnetäänkö jo luotuja toimintamalleja vai kehitetäänkö uusia?
- Tällä hetkellä eletään asiassa ns. odotustilassa -> ei juurikaan kehitystä, vältetään investointeja
- LSJH:n kuluttajapoistotekstiilin pilottikäsittelylaitos Resterille. Topinpuistoon suunniteltu poistotekstiilin kierrätyslaitoksen rakentamista ei aloitettu. -> materiaalien käsittely-, ja kierrätyskapasiteetti heikentynyt Suomessa
- Mitkä voisivat olla tulevaisuuden mallit poistotekstiilien keräykseen, lajitteluun ja kierrätykseen?

Dall-E-kuva ajan muutoksesta
tekstiilikiertotaloudessa

MIKSEI MIKKELI

Toivotut skenaariot Etelä-Savoon

Ey Economic Advisory on tuottanut Suomen Tekstiili ja Muoti ry:lle, sekä Suomen Kiertovoima ry:lle esiselvityksen tekstiilien tuottajavastuun mahdollisista toimintamalleista Suomessa. -> 2 toimintamallia

Malli 1

- Tekstiilien jätehuollon rahoitus ja toimintavastuu on jaettu tuottajien ja kunnan välillä
- Kunta vastaa tekstiilijätteen erilliskeräyksestä ja kuljetuksesta
- tuottajat vastaavat lajittelusta ja loppukäsittelystä
- Kuntien ja tuottajien välillä olisi keräyksen ja kuljetuksen osalta jaettu rahoitusvastuu
- tuottajat vastaisivat arvoketjun muista kustannuksista täysmääräisesti

Huom. Jaettu vastuu voi olla ristiriidassa EU:n ehdotuksen kanssa

Malli 2

- Tuottajat ovat kokonaan toiminta- ja rahoitusvastuussa koko tekstiilien jätehuollosta
- Toimintavastuu tarkoittaa vastuuta jätehuollon järjestämisestä

Huom. Kummassakin mallissa tuottajat voivat tehdä sopimuksia yritysten, kunnallisten toimijoiden ja muiden organisaatioiden kanssa tekstiilien keräys-, kuljetus-, lajittelu- ja kierrätyspalveluiden hankkimisesta tarpeen mukaan.

Tekstiilikiertotalous kehittyy....

1. Suomi: Rester ja LSJH
2. Ruotsi: Circulose-kuitu, Renwcell
3. Italia: Reverso
4. Espanja: Recover
5. Finlayson
6. Adidas
7. H&M
8. MUD Jeans
9. Gucci ja Stella McCartney
10. Mango ja Zara

Pure Waste (Suomi): Valmistaa kierrätyskuituja ja -vaatteita, joissa hyödynnetään 100 % kierrätettyä materiaalia.

Kuvan lähde:
<https://purewaste.com/about-us/>

MIKSEI MIKKELI

Pohdintaa tekstiilikiertotalouden tulevaisuudesta

- Kuinka tullaan toteuttamaan tekstiilikiertotaloutta tuottajavastuussa ja milloin tämä käytännössä tulee tapahtumaan? -> Malli 1 tai 2 vai jokin muu?
- Yhdistysten ja järjestöjen tila ja rooli lajittelun ja uudelleenkäytön osalta epävarma
  - Työllisyystoimen paikkoja on vaarassa hävitä kunnissa toimivista yhdistyksistä ja seuroista -> uudelleenkäyttö?
  - Annetaanko tuottajayhteisölle etuoikeus tekstiilijätteen osalta ja miten tämä tulee vaikuttamaan kodintekstiilien hyödyntämiseen uudelleenkäytössä?
- Siirtyykö lajittelutyö ammattimaisempaan suuntaan? -> tähän kehitetty koulutusta, otetaanko tekniikkaa käyttöön?
- Päälajittelukeskuksia Suomeen, Etelä-Savon mahdollisuus? -> Työpaikkoja kiertotalouteen
- Puuttuva kuluttajapoistotekstiilijalostuslaitos -> parasta olisi käsitellä materiaali kotimaassa

Tavoite: Ei tuoteta poistotekstiiliä, Huolletaan, korjataan, tuunataan ja käytetään uudelleen, hyödynnetään materiaalina, kehitetään kuitutason sovelluksia (lisää tutkimusta), kulutetaan vastuullisesti ja kannatetaan paikallisia vastuullisesti toimivia yrityksiä.

Kiitos mielenkiinnostanne ja yhteistyöstä!

Johanna Järvinen

Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy

Puh. 050 4655320

Johanna.jarvinen@mikseimikkeli.fi

